

Szerkesztőség: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Előfizetési díj: egész évre
helyben 6 korona

Előfizetési díj: egész évre
vidéken 7 korona

Egyes szám ára 12 fillér

DÉLVIDÉK

Kiadó-hivatal: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Hirdetési díj petitsoronként
12 fillér. Nyitványban egy
sor 20 fillér.

Hirdetések elfogadtnak
minden hirdetési irodában.

Előbb: „DÉLVIDÉKI NEMZETOR”

A „VERSECZI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE

HAT HÓNAP UTÁN.

— A világháboru mérlege. —

Versecz, január 30.

A világháboru hatodik hónapjának végén járunk. Tanulságos is, hasznos is visszatekinteni az elmúlt háborus félesztendőre és megállapítani magunkban, mennyire jutottunk és miképpen állunk mi, és mennyire jutottak ellenségeink. Ezt a műveletet elvégezheti ki-ki magának is, ha valamelyest számotartotta a hadi eseményeket.

Hat hónappal ezelőtt nyugodt öntudattal, igazságunktól áthatva mentünk háboruba mi és német szövetségeseink. Az államilag szervezett világnak ugyszólván fele támadt ellenünk. Ellenünk volt a világ legnagyobb hajóhada: az angol, ellenünk a világ legnagyobb hadsevege: az orosz; s mindezekon kívül ellenünk két, aligmúlt harcokban edzett nép a japán és a szerb. A többség szárazon és vizen az ellenségé volt, olyan túlnyomó többsége a fegyvereknek és az embereknek, hogy világszerte igen sokan biztosra vették ellenségeinknek győzelmét, vagy legalább is lassu, sikeres előhaladását.

Am a kettő közül egy sem következett el. A gyors győzelmeket mi arattuk, s a lassu, sikeres előhaladásból sem lett semmi velünk szemben. Ellenben a németeknek Belgiumban és Franciaországban, s a mi seregeinknek Oroszországban és Szerbiában aratott első győzelmei, bárha természetesen nem dönthették el ezt a nagy háborut, elérték azt, hogy az ellenségnek többféle fölöttünk való előnyét lerombolták. Ellenségeink előnyei a következők voltak:

1. A tulerő, különösen az oroszoknál.
2. A számosabb tüzéség.
3. A korábban való készenlét.
4. A sok oldalról való támadás lehetősége.
5. Uralom a tengeren.

Első győzelmes ütközeteinkkel augusztusban és szeptemberben az ellenségnek ezeket az előnyeit csökkentettük és egyenlítettük ki a magunk javára. Ugy a szerbek, mint az oroszok, a franciák és a belgák roppant sok katonát veszítettek ezekben az ütközetekben s ágyut is annyit, hogy ha nem is lett egyenlővé a mi erőnk az övékkel, de jelentékenyen fogyott az övék s egyre nőtt a mienk. Nőtt, mert ezek az első győzelmek időt adtak nekünk, hogy hadi készleletünket egyre jobban fokozzuk s utóljárjuk ellenségeinket, akik már hónapok óta titokban készültek erre a háborura, s a hadüzenet napján ugyszólván már teljesen készen is állottak.

A háboru második szakában, amely októberben kezdődött, már ilyen csökkentebb erővel mentek bele ellenségeink. Még mindig volt fölényük sokban, de ez a fölény azóta is folyton csökkent s mosta hatodik hónap végén immáron ország-világ előtt nyilvánvaló, hogy az erők mérlege a mi javunkra kezd billenni. A háboruban nem érdekelt emberek, semleges államok nagy katonái írják és hirdetik, hogy az oroszok sok-sok milliós hadserege olyan súlyos veszteségeket szenvedett (körülbelül 2 millió ember halottakban, sebesültekben, betegekben és foglyokban), hogy ma már a roppant nagy orosz tömegek már nem olyan féltelmesek a világ előtt, mint voltak azelőtt s hogy közeledik az időpont, mikor a számbeli erők nemcsak egyenlők lesznek, hanem

hogy Magyarország Ausztria és Németország lesz az erősebb számbelileg is. Mert, hogy lélekben, bátorságban, lelkesedésben, a vezetés okosságában és előrelátásában erősebbek vagyunk, az a háboru első napjától fogva mindmáig megmutatkozott.

Ime, ma már az egész világ látja, amit Hindenburg német tábornagy és Boroevics, a mi hadseregünk egyik vezére régtől fogva hirdetett, hogy a tulerő nagy dolog ugyan, csak épen megijedni nem kell tőle. Mert az is elfogy, ha nem jól gazdálkodnak vele, vagy elvesz, ha mi jobban gazdálkodunk a magunk erejével.

Hát épen ez történt! A háboru első hat hónapjában előbb nagy győzelmeket arattunk s alaposan megriktítottuk az ellenségek sorait és fegyvereit. Majd mikor a lassu, óvatos előhaladás vált szükségessé, vezéreink annyi bölcsességet tanúsítottak a csapataink vezetésében, hogy ebben az emészthő hosszadalmas, lépésről lépésre való harcban mi folyton tért nyertünk kevés veszteséggel, míg ellenségeink állandóan nagy veszteségeket szenvedtek.

Hat hónap után nyugodtan elmondhatjuk, hogy az ellenséget a háboru elején való első három előnyétől megfosztottuk.

De a másik két előny dolgában is nagy sikert értünk el. A sokfelől való támadás lehetősége is megszűnt. Németország elfoglalta Belgiumot, s így ez oldalról immáron nem fenyegeti veszély. Mi decemberben való visszavonulásunk dacára is annyira megtizedeltük, kimerítettük a szerb hadsereget, hogy belátható időben ez oldalról sem kell féltünk országunk határait. Ilyenformán ugy a németek, mint mi, javaerőinkkel a főellenségek, az oroszok, franciák és angolok

Muzsikál a cigány . . .

— Aage Madelung cikke. —

Sátoratja-Ujhely, január.

Vacsora után mindenki, aki csak teheti, elmegy a kávéházba feketét inni, újságot olvasni, kártyázni vagy billiardozni. Különtörzsasztalaik vannak a dzsentriknek, a tisztéknek, és a polgároknak. A falon nagy térkép van, mely a hadszínteret ábrázolja. Ezen a térképen a kávéházi emberek már sok csatát vezettek be, küzdöttek végig és fejtették ki sztratégiai tudásukat. Kilenc órákor a cigányok kezdik hangszereiket hangolni. Unalmasan és hivatászerűen teszik ezt. A hegedűk halk, sziszegő hangokat adnak. Mintha nem akarnának szót fogadni gazdáiknak. A hangolás ugy szól, mint mikor valaki mérgesen sziszeg fogai között. A cigányprimás hanyagul emelkedik fel székről, kezébe veszi hegedűjét, egyszer-kétszer végigmegy vele a vonóval, aztán hátat fordít a közönségnek és egy induló játszásba fog bele. Hajlongva adja a taktust bandájának. Ugy ját szanak, hogy az ember onkéntelenül öreg lovakhoz hasonlítja őket, melyeknek előbb lassan kell pár kilométert futniok hogy aztán anélkül gyorsabb galoppot próbáljanak, mikor már belejönnek. Játsszanak és senkisé hallgat

rájuk. Az emberek hangosabban beszélnek, hogy a zene miatt meghallhassák egymás szavát. Mikor a zene elhallgat, az emberek ismét halkabban beszélnek.

Lassankint egyre több vendég jön. Legtöbbnyire tiszték, akiknek itt van találkájuk holgyeikkel vagy más valakivel. Az érezett márványasztalokon hirtelen karcsu borosüvegek jelennek meg. A tokaji bor tüzzel gyöngyözik a poharakban. A cigány is kezd felmelegedni. Magyar dalokat játszik, vidám nótákat s bus hallgatokat. A dallamok hol vadul, hol fájdalmasan szólnak. A szólóknál, mikor a primás lassan, lábaival szinte tapogatózva jön a közönség felé, mintha szilárd talajt keresne magának, ahonnan muzsikáját szerteröpítse. Egész teste együtt játszik a hegedűvel, de még mindig tűz nélkül. Nagyszínten játszik mesteriségében teljesen otthonos és emellett valósgos zenei mimikus. A szünetek alatt szivarozik és rumos teát iszik. Ha valaki egy pohár borral megkínálja, azt leereszkedőleg fogadja el, állva issza meg és félhangosan beszél s olyan bizalmasan, mint aki az egész világ legbizalmasabb dolgait is jól ismeri.

A három billiárd asztalon a vörös és a fehér golyók a dakoktól utnak inditva a ter-

mészet láthatatlan törvényei szerint gurulnak. A játszó mind katonatiszték, csak egy civil van köztük. Ha olykor rája kerül a lökések sora, akkor egész szériát csinál. Az illető civil angol ember, aki senkitől nem molesztálva itt él Magyarországon és billiárdot játszik. Angol nevelő volt egy felsőmagyarországi magnásnál, kinek házat két esztendő előtt elhagyta és azóta itt él mint nyelvemester. Az emberek a városban mind ismerik és nem éreztetik vele, hogy ellenséges ország szülőtte. Az angol egészen jól érzi magát ebben a társaságban és legfeljebb olykor-olykor elgondolgozódik rajta, ha olvassa, hogy az ő földjei Angliában milyen kegyetlenül bannak a náluk rekedt magyarokkal.

Az asztalokon nagyon gyorsan szaporodnak a boros üvegek. Részint az ellenőrzés, részint a tekintély végett, az üres üvegek is ott maradnak az asztalon. Az egyik asztalnál csak magyar pezsgőt, Törleyt, isznak. Gazdatiszték jöttek be a városba, hogy kissé mulassanak.

— Lajos l kiáltja egyikük a cigány felé.

A primás azonnal félbehagyja a megkezdett játékot, szordinát tesz az Ehurra és tizes magyar nótába kap. A nóta ugy pattan ki a hegedűből, mint a bimbó és mentől közelebb ér a cigány az illetőhöz annál szindusabb, an-

lok ellen harcolhatunk a végső győzelem minden reményével.

Végül ellenségeink ötödik előnye: a tengeren való uralom. Ez volta legnagyobb. A tulerő itt még sokkalta nagyobb volt mint a szárazföldön. És mégis, ha ellenségeink a szárazföldön nem tudtak boldogulni, a tengeren éppenséggel szégyenteljes kudarcot vallottak. Az óriási angol hajóhad hétről hétre elvesztett egy-egy hatalmas páncélos hajót s végül is tehetetlenül áll az angol szigetország kikötőiben és partjain körül, anélkül, hogy akár Németországot, akár Ausztria-Magyarországot komolyan megtámadhatta volna. A francia hajóhad tett ugyan kísérletet az Adriai-tengeren a mi kikötőink ellen, de ugyancsak alaposan megjárta: több hajója megrongálódott, egy óriási hajója és egy tengeralattjárója elsüllyed, úgy hogy kénytelen volt visszavonulni és partjainktól tisztas távolságban tartózkodni.

Igy látván a hat hónap után való helyzetet, nyilvánvaló mindenki előtt, hogy hadseregeink hősiessége és a szövetséges népek áldozatkészsége nem vészett kárba. Az ellenünk összeesküdött nagyhatalmak már igen megfogyatkoztak erőben s ámbár legyőzve még nincsenek s a háború még jó ideig el fog tartani, mi mégis egyre jobban felülkerekedünk s erőnk egyre érezhetőbben nyomja ellenségeink csatasorait. Hiába próbálkoznak úgy a franciák és angolok nyugaton, mint az oroszok keleten, kétségbeesett támadásuk javítani helyzetükön. Minden támadásuk eddig véres veszteségek között omlott össze. Sőt nekünk adott alkalmat újabb előnyomulásra.

Csak a legutóbbi napokban is, súlyos csapás érte a franciákat, akiknek erős harc-vonalát a németek Soissons város mellett ugyszólván áttörték, miután a franciák tizenötezer sebesültet és halottat, és ugyanannyi foglyot, tehát összesen 30.000 embert veszítettek csak ezen az egy ponton. Ugyanígy jártak az oroszok is Galiciában és

nál ragyogóbb lesz ez a rózsabimbó s akkor virágzik legdusabb pompájában, mikor a hegedű már igen közel van a parancsoló füléhez. Ezt Magyarországon úgy mondják, hogy az illető muzsikáltat magának. És erre Magyarországon vagyontokat költenek el. Ez az, amit a magyarok úgy neveznek, hogy „sirva vigadni”. A cigányok most már belejötték a tempóba. Egyik nótát a másik után játszik a gazdatiszt fülébe. Kékes-vörös bankók kerülnek a primás kezébe és ez úgy megy, amíg a muzsikáló megelégedi. Nagy este van készülöben. Galíciai tiszték, akiknek asztala ott van a kaszír-nó szomszédságában, már magyarul kezdenek beszélni. A többi — kevés számú — jelenlevő hölgy az atmoszféra feszültségét a legnagyobb fokra emeli. Az asszonyok értéke a front mögött a félig elárvult városokban igen nagy magaságra emelkedett.

Három ulánus tiszt, mind fiatal és szőke, jön be az ajtón. Bécsiek. Egy asztalhoz ülnek, mely nagyon közel van a zenekarhoz. Rendületlenül isznak. Intett talán valamelyikük a cigánynak? Nem vettem észre, de látom, hogy a primás egyszerre csak ott van mellettük és nekik játsza a csudásan szép magyar dalt:

Udvaromban nyílik egy nagy eperfa,
Barna kislány epret eszik alatta . . .

A három ulánus három collnyi távolságból hallgatja a zengő nótát, olyan bensőleg átérzik az ezerféleképpen csengő hurok játékát és a sok cigánygeneráció által bűvös melódiákkal megtelített hegedűnyak rezonanciáját, mintha maguk is régi, barna hegedűk volnának, melyeken valamely isten keze játszik. Egyikük önkénytelenül feltekint a primásra, aki füle és érzékei fölött uralkodik s annak reá meredő

Orosz-Lengyel országban, de meg Bukovinában is. Támadásokat próbáltak meg borsasztó emberáldozatokkal. De legjobb ezredeik ugyszólván megsemmisültek, úgy a németekkel, mint velünk szemben is, s a mi seregeink lassan, de biztosan nyomulnak előre, egyre hátrább szorítva az oroszokat.

Ez általános és reánkérve kedvező helyzet közepett még egy olyan előnyünk van, melyet eléggé fel nem becsülhetünk. Nekünk még egyetlen városunkat sem támadhatta meg repülőgép és léghajó. Ellenben ellenségeink fővárosai állandó rettegésben élnek. Páris már megremegett a német léghajók bombáitól. Varsó és Lvangorod északon, Antivári és Cetinje délen, visszhangzottak már a mi repülőgépeink bombáinak robbanásától. Most meg az angol városok felett jelentek meg a németek óriási léghajói s a világ legnagyobb városa, London, állandó rettegésben él a német repülőgépek és léghajók miatt.

Ime, amilyen szörnyű a mi ellenségeink nagy városainak éjjele, nappala, ebben a folytonos rettegésben, amikor anapminden órájában fejükre hullhat egy-egy bomba a derűt égből: olyan nyugodt a mi városaink lakossága, mert nem kell tartania ilyen váratlan támadásoktól. Adjunk érte hálát Istennek és vitéz katonáinknak, akiknek önfeláldozása ettől is megóvott bennünket.

VERSECZI VÖRÖS KERESZT MUNKÁJA.

— A hadikórház látogatása. —

Egy féléve, hogy tart a háború, egy féléve áldásos és emberfeletti munka folyik a harcér sebesült hőseinek ápolása körül.

Ebben a gyönyörű munkában az első között kért részt magának a helybeli Vörös Kereszt Egylet, amelynek vezetősége a mozgósítás első perce óta lankadatlan buzgalommal, fáradságot nem ismerve vesz részt a humánus munkálkodásban.

szemét pillantja meg. Tekintetét csak nehezen tudja a cigány pillantásából kikapcsolni. Aztán lehajítja fejét és merően nézi az asztalt, a nótát el nem hallgat és a cigány elmegy. Azonban alig tért magához kábulatából a három ulánus, már ismét mellettük áll a cigány. Most egy keringőt játszik nekik, egy bécsi dalt és azt úgy játsza, hogy szülővárosuk minden köve, minden háza felelevenedik lelkükben és azt hiszik, hogy bécsi levegő az, ami őket itt körülveszi s azt gondolják, hogy bécsi levegő az, amit itt magukba szívnak. A primás csipőin ringva rendületlenül játszik tovább. . . Atlatszól, lángot lehelő selymek suhogása hallik s ezen titokzatosan, édesen regélnék remekszép lányokról és gombolyú vállakról. A fiatalág illata, az első és legszentebb szerelem lehelle izzik ebben a muzsikában. A három ulánus lelkében térdre megy és otthon van. Otthon van anyja előtt és ideálja közelében. Ujra átéli a bucsu óráját, mikor valniok kellett a két nő lénytől, mely legdrágább nekik széles a világban.

A varázsló, a cigány, tovább játszik és az otthoni életet bűvöli eléjük. A három ulánus nehezen lélelkezik. Mozdulatlanul figyeli az otthoni dalt. Nem akarják tovább hallgatni, nem bírják tovább hallgatni és mégis úgy vannak vele, mint az iszákosok, mentül többet kóstolnak belőle, annál inkább szomjuhozak. Ó, szülőváros, édesanyja, szerető! . . . Mond meg nekem, ó, sors, hogy mely csillagzat alatt születtem? . . . Milyen sors vár rám? . . . És mintha csak meg akarná nekik jószólni a jövőndöt, megjelenik a nótában a cigányasszony. De mi ez, ez a cigányasszony nem mond jövőndöt? Ez muzsikát ad. Rákóczi fejedelem cigányasz

A Vörös Kereszt először kiinn az állomáson és a selyembűbő beváltóban állította fel állandó beteg nyugvóját 285 ágygyal, ahol eddig közel 1500 átvonuló beteg és sebesült nyert orvosi segítyt, tisztas fehérműt, gondos ápolást és erősítő táplálékot. Ezután október havában a külvárosi iskolában rendezte be hadikórházát 90 ágygyal, amelynek eddig majdnem 300 ápolója — köztük sok verseczi — volt.

Az elmúlt héten a hadikórháznak és a Vörös Keresztnek két magas látogatója volt. Dr. Czékus Miklós dandár, főtörzsorvos Dr. Méhes Lajos a helybeli állomás törzsorvosával látogatta meg kedden a kórházat és a tapasztaltak fölött meglepődését fejezte ki, különösen kiemelve a példás rendet és tisztaságot. Szombaton a központi megbízott Manassy Gyula országgyűlési képviselő inspicálta az egyet hadi kórházat és nyugvó állomását. Ismételen fejezte ki meglepődését úgy az elnökségnek, mint a gondnokoknak valamint az ápolónőknek és az orvosnak, azon nemes buzgalomért, melyet mintegy egymással versenyezve mindnyájan, akik a Vörös Kereszt áldásos céljait szolgálják, egyenkint és összeségben kifjtenek.

Ez alkalmat megragadjuk, hogy megilletődéssel és fölemelő érzéstől áthatva a látottak és tapasztaltakról beszámoljunk. Sikerül-e ezt az önfeláldozó és nehéz munkásságot úgy lefesteni, amint azt megérdemelne?

Angyalok szelid libbenését érezzük s fehér lágy angyalkezek cirgatják szívünket, úgy mint a sebesültek lázas homlokát, amint végig megyünk a fehér teremben. Angyalkezek munkáját látjuk minden zugában a nyolc teremnek. Rend, tisztaság sugárzik felénk mindenünnen, mint a frissen hullott hó habosan van rendbe szedve a fehérmű, ahol féslés, lyuk volt, ezek az angyalujjak szerető gondossággal serénykedtek, míg a hiányok pótolva nem voltak.

szonyának a lelke kísért itten. Az ő lelke ott rezeg a hegedű és a tárogató hangjain . . . A Rákóczi-kastély termeiben felhangzik ez a magyar zengő szerszám . . . Miről szól a tárogató? Háborúról, harcról, győzelemről, diadalról, hírről, dicsőségről és halálról. Csak ezek méltóak a férfihez! . . . A kurucok rohannak az ellenségre, győznek és meghalnak, dalolnak és nótáikat a tárogató viszi széjjel az országban és ezek a nóták még háromszáz esztendő után is ének . . . Más kurucdal. Mintha madarak csicseregének. Mintha angyalok énekelnének. Szerelméről szól. Behatol a szívbe. Caudasan zeng . . . Így szól a cigány hurja a három ulánushoz és mindenre emlékezteti őket, aztán meg mindent feledtet velük, csak azt nem, hogy férfiak.

Egyikük hirtelen felemelkedik. Olyan hirtelen, hogy a cigánynak meg kell határolnia.

— Die Wacht am Rhein — kiáltja az ulánus.

A másik két ulánus is felkel és ők is kiáltják: — Die Wacht am Rhein!

A kávéházban mindenki felkel. Egyszerre nagy csend lesz. És ebben a némaságban, mint valami zoltár, felzendül a német dal. Valaki énekkel kíséri a zenét, aztán még valaki, egy harmadik, negyedik, végre mindenki szívvel-lelkekkel énekel. Ugy énekelnek, mintha templomban volnának Isten színe előtt . . . Ismét csend lesz. A dal után mindenki elhallgat. De le nem ül senki. Máris hangzik a dal párja: — Isten áldd meg a magyart!

A magyar himnusz. A hitattal és érzéssel tör ki az ének mindenki kebléből. Hallja meg ezt a dalt a haza, hallja meg a szövetségesek, de hallják meg az ellenségek is! . . .

A kórtermekben tovább folytatódik ez a munka 90 hófehér ágyban, puhán párnák közt fekszenek a hős sebesültek. Hat teremben vannak elosztva, minden teremben két-két önkéntes ápolónő forgolódik, október hó óta nap-nap után áldott szívük minden szeretetével a sebesültek fájdalmainak enyhítésén fáradoznak. Reggeltől estig ápolgatnak, gondoznak, vigasztalgatnak, de megragadó munkásságuk akkor, midőn az orvost műtőszobájába követik, hogy gyengéd kezeikkel a legnehezebb műtétnél segítségére legyenek, avagy a betegnek vigasztaló szavakkal türelmet és kitartást szügeráljanak. Oh áldott legyen áldások áldásával ez a jó szív mely az ápolónő gárda keblében dobban.

Egy pillantás a konyhába, ahonnan a legizletesebb ételszag csiklandja orrunkat, arra enged következtetni, hogy a gondnokság főfőrekvése hogy az ápolandóknak tápláló, izletes ennivaló jusson, s ettől testileg is megerősödjék térhessenek vissza csapatjaikhoz.

Mindez azonban nagy anyagi áldozatokat is kíván, s az egylet bár a takarékoság elvétől vezéreltetve nem kimélte a költséget a higiena minden követelményeinek feleljen meg úgy az állandó betegnyugvó, mint a hadikórház. Gondolható tehát, hogy vagyunk-e fogytán van. Reméljük, ha a Vörös Kereszt újból kérni fog, közönségünk áldozatkészen fog segítségére sietni.

MIRE VAN SZÜKSÉGE A SEBESÜLT KATONÁNAK.

A társadalmi közjótékonyosság a mai háborus világban ambícióval keresi a tért, ahol vitézül harcoló katonáinknak segítségére lehet; a céltudatos irány megadására külön hadsegélyező hivatal áll rendelkezésre, mely különös gondot fordít arra, hogy a társadalmi segítségnyújtás a gyakorlati élet követelményeinek teljesen megfelelő legyen.

Ilyen gyakorlati követelménynek bizonyult a csatatéren megsebesült katonáknak kórházba való szállításukig fölforralt meleg tejjel, forró teával s. h. erősítés, mely célra kitűnően beváltak a thermosok. Az ötlet magyar embertől származik, aki a szekéren hozott, vagy gyalog vonszorgó és a vérvesztés folytán a hosszú uton a megfagyás veszélyének kitett katonáknak ugyszólván életét mentette meg thermosba vitt meleg tejjel.

Köztudomásu, hogy a legnagyobb kinszenvedés az a hosszú út, melyet a sebesülteknek a harctérről az állandó gyógyhelyig kell megtenni. Ezen a kinszenvedésen segíteni mindnyájunknak emberbaráti kötelessége.

Tisza István gróf vetette fel azt a kövételre méltó szép eszmét: »Gyűjtsünk thermosokat!« Ezek segítségével enyhíthetünk testvéri szeretettel értünk küzdő katonáink nehéz helyzetén s elviselhetővé tehetjük súlyos szenvedéseiket. Thermosok segítségével módot nyújthatunk arra, hogy melegítő és erősítő italok mindik kéznél lehessenek.

Thermosokon kívül szükség van erősítő italokra, tokaji borra, cognacra és likőrökre, azután csokoládéra és cacesre, amelyek szintén igen alkalmasak arra, hogy a meggyötört szervezet feludítsék. A vadászembereknek bizonyára lesz nélkülözhető thermosuk és minden módosabb háztartásban található felesleges erősítő ital. Mindezeket köszönettel átveszi a hadsegélyező hivatal Budapest, IV., Váci-utca 38. szám alatt levő raktára avégből, hogy azokat a hadtápparancsnokságokhoz juttassa.

A vidéki adományokat legcélszerűbben a községi előjáróságoknál lehetne összegyűjteni, melyek azokat azután Budapestre juttatnak.

NAPIHIREK

Halálozás. Hiobhírt hozott az ujvideki posta, ahol e hó 20 temették Bruck Ferenc az ujvideki áll. felső kerék. isk. ny. igazgatóját. A megboldogultban Grünwald Bódog községitanító, Speidl József és Fertig Győző nagybecsijukat siratják. Áldás és béke poraira!

Esküvő. Ma vasárnap délelőtt fél 12 órakor az izraelita templomban esküszik örök hitseget Sztéryni József a budapesti Tauril gumigyár főtisztviselője Mayer Piroksa, Mayer Samuel bájos leányának.

Igazságügyi kinevezések. A király Fuchs Gyula dr. verseczi járásbíró a nagykarolyfalvi járásbírószághoz VII. fizetési osztályba sorozott járásbíróvá, Wlad György nagybecskereki járásbírósi jegyzőt a verseczi járásbírószághoz albiróvá kinevezte.

Drága. Be sokszor halljuk mostanában ezt a szócskát, nem szerelmes ajaktól susogva, nem olvadozva a kedves lénynek odasugva, hanem szomorúsággal, néha haraggal kimondva. Igaz is a legbékétehetőbb embert is kihozhatja sodrából ez az enormis drágaság, mely mostanában itthon úgy lesújt, mint odafenn a harc mezéjén a tüzes golyó eső. Ott a fegyverszedi áldozatait, itt az élelmiszer uszoras. A hány van ilyen, mind a háboruval takarodzik, a háboru így, a háboru úgy, a háboru miatt minden a katonák részére van requirálva, a háboru miatt nem lehet szállítani, a háboru miatt... hát mondjuk ki hatványozott haszon kell, egyik sem elégszik ki a jó polgári haszonnal, gondolva ha már van háboru legyen is haszon. A mézárosok, hentések táblajukra nagyon gyakran írnak mindig nagyobb és nagyobb számokat, nem sokára oly számok fityegnek ott, milyeneket a nagy városi mesterek is restelnék kiírni. Na és a pékek! Gul-liver a Liliputok földjén ehetett oly kiflicskéket, meg zsemlyécskéket, amilyenek most kávésbrikünk mellett diszelegnek. Félünk a próbától, mert nagyon sok darabot kellene ezekből a mérlegserpenyőre tennünk, hogy a kilogrammot tegyék ki. Még a gyufa is megdrágult, azért is már 3 fillért kérnek. Egy nagy csoda — alig merjük kimondani, hatha megteszik — hogy ezek az élelmiszeruszorasok a levegőt nem kerítették még hatalmukba és egy szuszogásért nem követelnek egy-egy fillért. Uraim ez volna ám a geseft, ettől mégjobban gazdagodnának!

Háborus felolvasások. Más városokban csak most próbálkoznak ilyen felolvasások kérdésével foglalkozni, városunkban már egy hónapja folynak, a »V. M. I. Ö. E.« vezetősége valószínűleg meg az eszmét s mindegyik esütörtök új és új hallgatóságot vonz, mert egyik érdekesebb a másiknál. Mindegyik előadó az eddigiek közül, kiaknázta a témáját, hogy minnél jobban kösse le a tanulni vágyók figyelmét. Az utolsó volt Molnár József tanfelügyelő előadása, melyben a háboru és a műveltségéről értekezett. Minden oldalról oly meggyőzően világított meg a kérdést, oly érdekesítően festette képeit ennek a kulturának harcáról, hogy feszült figyelemmel kísérte mindenki a szép, tartalmas előadást. Megérdemelné a szépen megkonstruált és alaposággal kidolgozott értekezés hogy minnél nagyobb körben legyen ismeretessé, lapunk tere azonban oly szűk, hogy ezt a gyönyörű előadást nem közölhetjük. Még hat ilyen háborus előadás van tervbe véve, melyek a következők:

Február 4. Jogviszonyok a háboruban. Dr. Buócz Béla.

Február 11. Pénzügyek a háboru alatt. Zergényi Artur.

Február 18. A háboru a közgazdaságban. Dornér János.

Február 25. Háboru és közegészségügy. Dr. Zappé Ede.

Március 4. Tömeglélektan. Hlubovszky K.

Március 11. A háboru hatásai, Pongrácz A.

Hírek katonáinkról. Versecz város katonai ügyosztályához Przemyslből léggóstán következő tartalmu tábori levelező lap érkezett. Kérem a városi tanács katonai ügyosztályát értesítse az itt felsoroltak hozzátartozóit, teljesen egészségesben vannak: Oswald József, apja Frigyes, Versecz, Haromfutó u. 72. Kölzer József,

felesége Rozália, Versecz, Keletu. 98, Vujin Pál, felesége Julis, Versecz, Győri féle kereskedésben. Csávos. Kamenarszki Szilárd, apósa Pavkov Döme. Versecz, Zlatnagréda u. 48. Schuh József, apja Miklós kömüves mester. Jugin Gy., felesége Kata, Irigmáia 41 sz. Mungyics Tivadar, anyja Anca, Fonó u. 68. Nikolics Lázár, apja György, Kórház u. 18. Horki János, apja Ferenc, Verseczvát. Szirmán Avram, felesége Krzsán Julia Temesszölös, Simich György, testvére György, Szigetfalu. — Szivességüket előre köszönik a magyar honvédek.

Versenyárgyalás. Háziezredünk a 7. honvéd gyalog ezred a következő élelmészeti cikkekre versenyárgyalást hirdet: kávé, pótkávé, zsir, hagyma, cukor, ecet. Bántpénz a cikkek három havi értékének 5%, amit az ajánlattevés napjaig feb. 1. leteendő. A szállítás elnyerő ezt 100% köteles kiegészíteni.

Járdát tisztítani. Esett és esik a hó minden háziur tartsa kötelességének háza előtti járdáját tisztán tartani, még mielőtt a hatósági felszólítás jő.

A temesvári ügyvédi kamara folyó hó 31. vasárnap d. e. 9 órakor saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, az országos ügyvédi gyám és nyugdíjintézet közgyűlését tag megválasztása okából. A választmány megválasztására az eddig is e tisztséget viselt következő ügyvédek hozta javaslatba: Steiner Adolf dr. és Sztura Szilárd dr. Temesvár, Fényes József dr. Lugos, Sczitzinszky Adolf dr. pancsovai és Haag Aladár dr. Versecz.

Az iparosok, kereskedők és magántisztviselők segélyezése. Tisza Istvan gróf miniszterelnök felhívta a kereskedelmi és iparkamarákat tegyenek jelentést arról, hogy az új jövedelemadó eredményéből milyen támogatásra volna szüksége a temesvári kamarai kerület iparosai, kereskedői és magántisztviselőinek. A helyi bizottság nevében felhivatnak mindazok az iparosok, kereskedők és magántisztviselők, kiknek kereseti viszonyai a háboru következtében olyan mértékben csökkentek, hogy kerestük a saját maguk és családjuk eltartására nem elég, továbbá az olyan iparos, kereskedő és magántisztviselő családok, a melyeknek a család eltartója és az állami segély a család fenntartására nem elégséges, segélyre való igényüket jelentsék be. Jelentkezni lehet Horváth Ede titkárnál február hó 2-ig minden nap 5 óráig 6-ig (városi fogyasztási adóhivatalban.) A bizottság az igényeket összeírja s a jelentkezők szaktársai a kérelem jogosultságát megvizsgálják és indokolt esetekben a segélyezés módjára javaslatot tesznek.

Hogy lehet Przemyslba levelezőlapot küldeni? Az osztrak-magyar repülőgép-osztag parancsnoka, Uzelac ezredes hozzá intézett kérdésre kijelentette, hogy a Przemyl várába címzett levelezőlapok a krakói várparancsnoksághoz kell juttatni, amely gondoskodik továbbszállításukról.

Koronás és fél koronás váltópénz. Budapestről jelentik: A kormány, hogy elegendő váltópénz hiányan segítsen, a kilenczvenkettes törvényben kapott felhatalmazás alapján huszmillió korona értékben egykoronást veret. A Neues Wiener Tageblatt értesülése szerint a két kormány 50 filéres váltópénz, azaz fél korona veretését teszi megfontolás tárgyává. Ilyen váltópénz veretését már az 1912. évi törvény provideálta. Jelenleg ezüst félkoronásról van szó, amely a kis érmekben mutatkozó szükséglet kielégítésére van szánva. Döntés még nem történt.

A hadi kölcsön-kötvények megérkeztek. Arról értesülünk, sőt magunk is láttuk már, hogy a novemberben aláírt hadi kölcsön-kötvényeket a m. kir. pénzügyminiszterium elkészítettvén, szétküldötte az ország adóhivatalaiba. A kölcsöntalírók tehát az ideiglenes kötvényeket átvehetik, az aláírási helyen.

Irodistanó

ki a magyar és német nyelvben szóban és írásban jártas, azonnali belépésre kerestetik.

Ajánlatokat „Azonnal” alatt átvesz a kiadóhivatal.

600. H. M. eln. 18.—1915. szám.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XX. t. c. alapján utasítottak mindazon népfölkelésre kötelezettek, kik az 1895. és 1896. évben születtek, valamint azon 1891. évi születettek, kik sorozó vagy vegyes felülvizsgáló bizottság által 1914. év végéig fegyverképtelenség osztályozottak, illetőleg katonai vagy honvéd felülvizsgáló bizottság által a közös hadsereg, haditengerészet, a honvédség vagy a csendőrség kötelékéből 1914. év végéig elbocsátottak, vagy állítási kötelezettségüknek eddig eleget még nem tettek, továbbá azok a 33—36 év közötti egyének, kik időközben a magyar állampolgárságot megszerezték, hogy összeírásuk végett a tartózkodási helyi községi előjáróságánál (városi hatóságánál), kisközségekben a körjegyzőség székhelyén jelentkezzenek és pedig az 1891. évi február 1. és 2-án, az 1895. évi február 3. és 4-én, az 1896. évi február 5-én és 6-án.

A jelentkezés alkalmával a népfölkelésre kötelezetteknek netán birtokában levő munkakönyv vagy más, a személyi adatokat feltüntető okmányt illetőleg népfölkelési igazolványi könyv, igazolásul felmutatandó.

Az összeírásuk végett fentiek szerint jelentkezésre utasított egyének, összeírásuk után az előjárásnak később közzeendő rendelkezéséhez képest folyó évi február 18-án és március 24-ig terjedő időközben és helyen népfölkelési bemutató szemlére fognak behivatni és elővezetett s ott alkalmasságukhoz képest osztályoztatni.

Az alkalmasság bevonulásuk idejéről hirdetmény útján nyerne értesítést.

A népfölkelésre kötelezett, a bemutató szemlére egy megbízható kíséreléssel fognak utazni, s úgy oda mint vissza a vasuton a harmadik osztályon a (gőzhajón a második osztályon) ingyen utaznak.

A magyar szent korona országainak területén tartózkodó azon osztrák állampolgárok és bosznia és hercegovinai tartományi illetőségű egyének, kik a felhívott korosztályokhoz tartoznak, hasonlóképpen iratnak össze és hivatalnak be bemutató szemlére, mint a magyar állampolgárok.

Azok a népfölkelésre kötelezettek, akik a bevett, vagy törvényesen elismert vallásfelekezetek papjelöltjei, vagy pedig, akik végzett tanulmányaik alapján a véderőtörvény 21. §-a értelmében az egyévi önkénteskedés kedvezményre jelenleg igényvel bírnának, ebbeli minőségüket a bemutató szemlén az illető intézet bizonyítványával igazolni tartoznak.

Az összeírásnál tehát a fentiek értelmében mindenkinek meg kell jelennie.

A népfölkelési bemutató szemlén való megjelenés és egyáltalán bizonytalan időre a népfölkelési tényleges szolgálat alól is felmentettek, a következők:

- a) a pénzügyőrségnél tartósan alkalmazott népfölkelésre kötelezettek; — b) a vasutaknál és azok műhelyeiben, a forgalmi, pályafenntartási, vontatási, műhelyi és szertári szolgálatban, továbbá a m. kir. vasgyárak központi igazgatóságánál és az annak vezetése alatt álló gyárakban és üzemekben tartósan alkalmazott népfölkelésre kötelezettek; — c) a posta- és távirányítónál, az I. cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaságnál, a magyar királyi Folyam- és tengerhajózási részvénytársaságnál, a Délnémet dunagőzhajózási társaságnál, valamint egyes, a hadiforgalomban résztvevő s a cs. kir. triesti tengerszállítási vezetés által külön kijelölendő tengerhajózási vállalatoknál állandóan forgalmi szolgálatot teljesítő, vagy az azokhoz tartozó gyárakban és műhelyekben tartós alkalmazásban álló népfölkelésre kötelezettek; — d) a köszönbánya-munkásszolgálatokhoz tartozó népfölkelésre kötelezettek; — e) a községek és városok által kiállított népfölkelő munkások, valamint az egyéb különleges hadicélú szolgálatokra igénybevétt népfölkelésre kötelezettek; — f) azon népfölkelésre kötelezett egyének, akik a népfölkelési tényleges szolgálat alól már eddig is névszerint felmentve voltak; végül g) a bevett és a törvényesen elismert vallásfelekezetek felszentelt papjai illetőleg felavatott lelkészei és papi jellegű tanárai.

Az itt felsorolt népfölkelésre kötelezettek az e) alatt említettek kivételével alkalmaztatásukat, valamint azt, hogy ezen alkalmazásban már 1915. évi január 1. óta állanak, az összeírás alkalmával községi előjáróságuk (városi hatóság, körjegyzőség) előtt, illetve az f) alatt felmentésüket előjáró hatóságuk, igazgatóságuk, illetve munkásszolgálat parancsnokságuk, a vasutak és azok műhelyeinek alkalmazásában állók szolgálati főnökségük által kiállított bizonyítvánnyal igazolni tartoznak.

Nem tartoznak megjelenni a népfölkelési bemutató szemlén a nyilvánvalóan alkalmatlanok.

Azon népfölkelésre kötelezett, a ki a népfölkelési bemutató szemlére szóló behívási parancsnak nem tesz eleget, azt karhatalommal vezettetik elő és a katonai behívás iránt tanúsított engedelmesség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t. c. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetettik.

Kelt 1915. évi január havában.

Hirdessen

a „Délvidékben“.

Versecz thjf. város tanácsától,
786 tan. — 1915.

Hirdetmény,

Versecz város törvényhatósági bizottsága m. évi december hó 30-án tartott rendes havi közgyűlésében 244 jkvi 17-012 ikt. sz. a hozott határozatával az adó nem köteles felek által, az 1915. évben fizetendő boritaladó általános megállapítván ezennel közhírré tétetik, hogy a vonatkozó osztályozási művelet f. é. január hó 25-től február 8-ig bezárólag a városi fogyasztási adóhivatalnál a szokásos hivatalos órák alatt közszemlére kitétetik jogában áll minden adozónak a fent irt időben megtekinteni s arra vonatkozó esetleges észrevételeit 1915. évi feb. 8-ig bezárólag a vár. tanácshoz írásban beadni.

Egyben figyelmeztetnek a borital ügylettel bíró érdekelt felek hogy 1915. évi február hó 8-ig vagy a terhükre megállapított boritaladó általános tekintetében a várossal egyez ségre lépjenek, vagy pedig borkészletüket a vár. fogyasztási adóhivatalnak bejelenteni el nem mulasszák, mivel ellenkező esetben a törvény vonatkozó intézkedései a legszigorubbán fognak alkalmaztatni.

Versecz, 1915. évi január hó 22. én.

Dr. Rezucha, kir. tan. polgármester.

Versecz th. város tanácsától,
787 szám tan. 1914.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXI. t. c. 7. és 8. szakasza a. ezennel közhírré tétetik, hogy a városi törvényhatósági bizottságának 1914. évi december hó 30-án 243 jkvi 16676 ikt. 1914. szám alatt a vasuti állomás kibővítésének céljaira szükséges és már átadott 7 hold 713 □-ölnyi terület ingyenes átengedése tárgyában hozott határozata f. évi január hó 28-tól kezdve 15 napon át Held Gusztáv városi tanácsnok irodájában a hivatalos órák alatt közszemlére ki lesz téve.

Versecz, thjf. város tanácsának 1915. évi január hó 22-én tartott üléséből.

Dr. Rezucha, kir. tanácsos, polgármester.

Meghívó.

A Verseczi Kaszinó 1915. évi rendes közgyűlését 1915. évi február hó 7. é. n. u. 2 órakor saját helyiségében tartja meg és arra az igen tisztelt tag urak ezennel meghívottak.

Verseczi Kaszinó 1915. évi január hó 18-án tartott választmányi üléséből.

Dr. Weitzner József titkár. Dr. Lichtscheindl Ernő elnök.

Tárgysorozat:

- 1) a választmányának az 1914. évre vonatkozó jelentése.
- 2) az 1914. évre szerkesztett számadásokra vonatkozó határozat hozatala.
- 3) 1915. évre vonatkozó költség előirányzat.
- 4) esetleges indítványok.
- 5) a választmány és tisztikar lemondása és megválasztása.
- 6) 10 dr. kötvény kisorsolás.

3239 szhoz 1914. érv.

Hirdetmény,

Hős fiaink, testvéreink, házasársaink, rokonaink és jó barátaink különbség nélkül lelkesedéssel ragadták meg a fegyvert a szeretett hazáért, tehát az itthon maradtak érdekeiben is. A hazáért szeretettel szent tüzétől felkészítve küzdenek, szenvednek és halnak meg mi örömtűnk, a mi jövő boldogulásunkért. Hány családi tűzhely nélküli így gondozóját és fentartóját? Hány szerencsétlen gyermek kaleszolja nanonként imára kicsiny kezeikéjét és őszinte gyermeki szívéből jövő fohászszal rebeszgeti Jóságos Istenkém hozd vissza nekem minnélőbb szeretett apámat! Hány ilyen fohász marad eredménytelen, mert a szeretett édes aya valahol messze a hazáért védelmében életét vesztte! Hány ilyen szerencsétlen d. dereg éhesen a hideg télen fűtlen szobában! Kinek a kötelessége ezen szerencsétlenek segítése? Nem-e nekünk, itthon maradtaknak, hisz a mi jövő létünk és boldogságunk védelmében halunk el ezen ártatlanok táplálói és gondozói, nekünk kell tehát a háboru eme igazi áldozatait segíteni? Föl tehát, kövessünk el minden tőlünk telhetőt, a harcban elesettek árváinak gyámolítására!

A szegények és árvák segítése a jótékonyaságnak legszebb, legnemesebb mezejé volt mindig, mennyivel inkább ilyennek kell lennie most, midőn a harcban elesettek helyett a hazának fiait és leányokat kell nevelnünk midőn hazánk jövő polgáraitak egy részéről van szó.

Az állam a maga részéről mindent elkövet e nemes cél érdekében de összes állami gyermekvédelmi intézményeink alig lesznek képesek a cél teljes megvalósítására, miért is az állam a mi támogatásunkra és segítségünkre szorul. Megvagyunk győződve arról, hogy Versecz város közönsége nem fog elzárkózni e nemes cél előmozdításától, hogy az eddigiekben tanúsított hazafias lelkesedését, szeretetét és áldozatkészségét a hadba elesettek árvái felé is fordítja.

E meggyőződéssel fordulunk Önökhöz, azon kérelemmel, hogy mindazok, kik a harcban elesettek árvái közül a maguk családi tűzhelyéhez fogadni és apjuk helyett apja hájt tenni, úgy azok is, kik ily elárvaltak örökbe hajlandók fogadni, valamint azok, akik gondozásukat és nevelésüket magukra akarják vállalni ebbeli szándékukat Versecz város árvaszéknél jelentsék be.

Iparosok és kereskedők, első sorban is Önökhöz fordulunk! A hazáért megvagyunk győződve, méltóan számít Önökre e nemes célnál, fogadjanak mennél több ilyen szerencsétlen elárvaltak maguk közé és apai szeretettel vezessék őket be szakismereteikbe. Jelentkezzenek minnél nagyobb számmal a hadban elesettek árváinak tanoncul való felvétele végett.

Nemesszívú családok és emberbarátok! Egyesületek, egyesületek, kik embertársaitok boldogságának munkálását jüztették ki zászlótokra szent célú segítetek a háboru igazi áldozatait.

De jöjjenek segítségére azok is, kik a családi tűzhely melegét nem oszthatják meg. Áldozat készségükkel tegyék lehetővé a hazáért árvák felnevelését. Ugyanis az állami gyermekmenhelyek a hadba elesettek árváit egy éves korig 14 K, 1—7 évig 8 K, ezental 15 életévükig havi 10 kor. tartásdíj és havi 6 K fizetése ellenében felveszik és nevelik.

Nem terheli a havi 6 korona költség fizetése a jövedőt, akkor kétségtelen, hogy az ilyen gyermeket elhagyottá mellett volna nyilvánítani, ha a jövedő család a tartásdíj fizetésének kötelezettségét nem vállalta volna.

Versecz város árvaszéke bizalommal fordul a város nemes szívű családjaihoz, egyesületeihez és egyleteihez, meg van győződve, hogy eme legszentebb kötelessége teljesítésénél, a közönség támogatása mellett a háboru legártatlanabb áldozatainak fogja lehetővé tenni, hogy a hazáért hasznos polgáiraivá legyenek.

Felhívjuk tehát mindazokat akik a hadban elesettek árváit magukhoz venni, vagy örökbe io adni, vagy tanoncul alkalmazni óhajtják, avagy éreztük az állami gyermekmenhelyben való nevelésük költségeit megfizetni hajlandók, ebbeli szándékukat a városi árvaszéknél jelentsék be.

Versecz város árvaszéke 1914. évi december hó 9-ik napján tartott teljes üléséből.

Dr. REZUCHA kir. tan., polgármester.

Férfimellény teveszörből

Férfi-sveater

Kötött-ing

Kötött-nadrág

Lélekmelegítő

Hósapka

Ermelegítő

Kötött-keztü szürke

Meleg Férfiharisnya

Térdmelegítő

Lábszárvédő kötött

Haskötő

Lábszárvédő bőrből szürke és barna

Hátzsákok

továbbá Kórházi-készletek

Berg testvérek áruházában

VERSECZ